

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN THỊ THU HÀ

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT CÁC LOẠI HÌNH
SỬ DỤNG ĐẤT SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP CÓ HIỆU QUẢ
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN YÊN SƠN, TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN THỊ THU HÀ

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT CÁC LOẠI HÌNH
SỬ DỤNG ĐẤT SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP CÓ HIỆU QUẢ
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN YÊN SƠN, TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành: Quản lý đất đai

Mã số: 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Hướng dẫn khoa học: GS.TS. Nguyễn Thế Đặng

Thái Nguyên - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 10 năm 2014

Tác giả luận văn

Trần Thị Thu Hà

LỜI CẢM ƠN

Để có được kết quả nghiên cứu này, trong thời gian học tập và thực hiện luận văn tốt nghiệp, ngoài sự cố gắng và nỗ lực của bản thân tôi đã nhận được sự giúp đỡ vô cùng tận tình của cơ sở đào tạo, cơ quan công tác, gia đình và bạn bè.

Trước hết tôi xin chân thành cảm ơn Trường Đại học Nông Lâm, Đại học Thái Nguyên, các thầy cô tại Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học, Khoa Quản lý tài nguyên, Khoa Môi trường đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt quá trình đào tạo.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới GS.TS. Nguyễn Thế Đăng, người thầy đã trực tiếp hướng dẫn trong quá trình nghiên cứu, hết lòng tận tụy vì học trò.

Xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tạo điều kiện của Ủy ban nhân dân huyện Yên Sơn, Ủy ban nhân dân các xã được lựa chọn điều tra; Chi cục Bảo vệ thực vật tỉnh; các phòng: Tài nguyên & Môi trường; Phòng Thống kê; Phòng Nông nghiệp huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ của các đồng chí Lãnh đạo đơn vị đang công tác, cảm ơn bạn bè và đồng nghiệp đã động viên, tạo điều kiện tốt cho tôi hoàn thành khóa học này.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 10 năm 2014

Tác giả luận văn

Trần Thị Thu Hà

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	2
2.1. Mục tiêu tổng quát	2
2.2. Mục tiêu cụ thể của đề tài	2
3. Ý nghĩa của đề tài.....	2
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Tình hình sử dụng đất nông nghiệp trên Thế giới và Việt Nam	3
1.1.1. Trên Thế giới.....	3
1.1.2. Tại Việt Nam.....	5
1.2. Nghiên cứu về hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	7
1.2.1. Khái quát hiệu quả sử dụng đất.....	7
1.2.2. Nguyên tắc lựa chọn các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	10
1.2.3. Hệ thống chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	11
1.3. Xu hướng sử dụng đất nông nghiệp theo hướng hàng hoá	12
1.3.1. Những xu hướng phát triển nông nghiệp trên Thế giới	15
1.3.2. Phương hướng phát triển nông nghiệp Việt Nam	18
1.4. Xác định các loại hình sử dụng đất bền vững	19
1.4.1. Loại hình sử dụng đất.....	19

1.4.2. Cơ sở đánh giá các loại hình sử dụng đất bền vững trong sản xuất nông nghiệp	20
1.5. Một số kết quả nghiên cứu đánh giá về sử dụng đất bền vững ở Việt Nam	21
Chương 2. NỘI DUNG, PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	25
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	25
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	25
2.2.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế- xã hội tác động đến sử dụng đất sản xuất nông nghiệp của huyện Yên Sơn	25
2.2.2. Đánh giá hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp và các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	25
2.2.3. Đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	25
2.2.4. Lựa chọn và đề xuất loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp hiệu quả bền vững cho vùng nghiên cứu.....	25
2.2.5. Xác định các giải pháp phát triển các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp có triển vọng cho sản xuất nông nghiệp tại huyện Yên Sơn	25
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	25
2.3.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	25
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu, tài liệu.....	26
2.3.3. Phương pháp tổng hợp và xử lý số liệu	26
2.3.4. Phương pháp chuyên gia.....	26
2.3.5. Phương pháp tính hiệu quả sử dụng đất.....	26
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	28
3.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế- xã hội tác động đến sử dụng đất sản xuất nông nghiệp của huyện Yên Sơn	28
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	28
3.1.2. Các nguồn tài nguyên.....	31

3.1.3. Thực trạng môi trường	35
3.1.4. Điều kiện kinh tế - xã hội	37
3.2. Đánh giá hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp và các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	39
3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất	39
3.2.2. Hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	41
3.2.3. Các tiểu vùng kinh tế sinh thái của huyện Yên Sơn	41
3.2.4. Loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện.....	44
3.3. Đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất trên đất sản xuất nông nghiệp.....	48
3.3.1. Đánh giá hiệu quả kinh tế của các LUT trên đất sản xuất nông nghiệp.....	48
3.3.2. Đánh giá hiệu quả xã hội của các LUT trên đất sản xuất nông nghiệp.....	54
3.3.3. Đánh giá hiệu quả môi trường của các LUT trên đất sản xuất nông nghiệp.....	57
3.4. Lựa chọn và đề xuất loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp hiệu quả bền vững cho vùng nghiên cứu.....	61
3.5. Xác định các giải pháp phát triển các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp có triển vọng cho sản xuất nông nghiệp tại huyện Yên Sơn	62
3.5.1. Giải pháp sử dụng đất	62
3.5.2. Giải pháp kỹ thuật	63
3.5.3. Giải pháp thị trường sản phẩm	63
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	64
1. Kết luận	64
2. Kiến nghị	65
TÀI LIỆU THAM KHẢO	66

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CPTG	Chi phí trung gian
GTSX	Giá trị sản xuất
GTGT	Giá trị gia tăng
HTCT	Hệ thống canh tác
HQĐV	Hiệu quả đồng vốn
KT-XH	Kinh tế xã hội
LĐ	Lao động
LM	Lúa mùa
LX	Lúa xuân
LUT	Loại hình sử dụng đất
NTTS	Nuôi trồng thủy sản
NXB	Nhà xuất bản
TNHH	Thu nhập hỗn hợp
Tr. đ	Triệu đồng
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Tình hình chuyển dịch cơ cấu kinh tế huyện Yên Sơn.....	38
Bảng 3.2. Diện tích, năng suất và sản lượng cây trồng năm 2013.....	39
Bảng 3.3. Hiện trạng sử dụng đất huyện Yên Sơn năm 2013.....	40
Bảng 3.4. Hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp huyện Yên Sơn năm 2013.....	41
Bảng 3.5. Phân vùng kinh tế sinh thái theo đơn vị hành chính.....	43
Bảng 3.6. Các loại hình sử dụng đất chính của huyện Yên Sơn.....	44
Bảng 3.7. Phân cấp mức độ đánh giá hiệu quả kinh tế loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	48
Bảng 3.8. Hiệu quả kinh tế của các cây trồng chính ở tiểu vùng 1.....	49
Bảng 3.9. Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất chính trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 1	50
Bảng 3.10. Đánh giá hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất chính trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 1	51
Bảng 3.11. Hiệu quả kinh tế của các cây trồng chính ở tiểu vùng 2	52
Bảng 3.12. Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất chính trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 2	53
Bảng 3.13. Đánh giá hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất chính trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 2	54
Bảng 3.14. Phân cấp mức độ đánh giá hiệu quả xã hội loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	55
Bảng 3.15. Đánh giá hiệu quả xã hội của các loại hình sử dụng đất chính trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 1	56
Bảng 3.16. Đánh giá hiệu quả xã hội của các loại hình sử dụng đất chính trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 2	56
Bảng 3.17. Phân cấp mức độ đánh giá hiệu quả môi trường sử dụng đất	57

Bảng 3.18. So sánh mức sử dụng phân bón của các nông hộ với quy trình kỹ thuật.....	58
Bảng 3.19. Lượng thuốc bảo vệ thực vật thực tế sử dụng và khuyến cáo	59
Bảng 3.20. Đánh giá hiệu quả môi trường của các loại hình sử dụng đất chính trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 1	60
Bảng 3.21. Đánh giá hiệu quả môi trường của các loại hình sử dụng đất chính trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 2	60
Bảng 3.22. Đánh giá tổng hợp khả năng lựa chọn loại hình sử dụng đất trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 1	61
Bảng 3.23. Đánh giá tổng hợp khả năng lựa chọn loại hình sử dụng đất trên đất sản xuất nông nghiệp ở tiểu vùng 2	62